

VTH uitvoerings- programma 2025

Inhoud

1.	Samenvatting	3
2.	Inleiding	5
	2.1 Doel en reikwijdte	6
	2.2 Omgevingswet	6
	2.3 Leeswijzer	6
3.	Beleidskader(s)	8
	3.1 Raakvlakken beleidskaders	9
4.	Ontwikkelingen 2025	11
	4.1 VTH algemeen	11
	4.2 Vergunningen	11
	4.3 Toezicht en handhaving	12
	4.4 Overige ontwikkelingen van invloed op inzet VTH	13
5.	Onze VTH-taken	16
	5.1 Inzet VTH	16
6.	Uitwerking taakvelden	19
	6.1 Bodem	19
	6.2 Water	23
	6.3 Natuur	26
	6.4 Milieu	30
	6.5 Wegen	33
7.	Omgevingsdienst Zuid-Limburg	35
	Bijlage: Taakoverzicht	37

1. Samenvatting

Het maken van een jaarlijks VTH uitvoeringsprogramma (VTH-UP) is voor de Provincie een wettelijke verplichting. Het VTH-UP 2025 omschrijft welke werkzaamheden komend jaar verricht zullen worden, rekening houdend met de doelen en prioriteitstelling uit de Uitvoering- en handhavingsstrategie 2024 van de Provincie Limburg. Het VTH-UP vormt de basis om onze wettelijke taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving adequaat uit te voeren en beschrijft wat er binnen deze taken gedaan wordt in 2025.

Het VTH-UP heeft betrekking op:

- Omgevingswet
- Omgevingsverordening Limburg
- Mijnbouwwet
- Wet Luchtvaart
- Vuurwerkbesluit

In 2025 blijven we investeren in een robuust VTH-stelsel door de beschikbare coalitie-middelen in te zetten voor onze VTH-capaciteit. Daarnaast voorzien wij een aantal ontwikkelingen in 2025 die een impact hebben op de inzet van het VTH-instrumentarium.

Zo zal gelet op de minimale meervoudige vergunningaanvragen (vooralsnog twee) en het uitblijven van meervoudige advies- en instemmingsverzoeken in 2025 moeten blijken of de gemaakte afspraken (zoals welk bestuursorgaan is bij welke meervoudige aanvraag in de lead) met de diverse bestuursorganen volstaat of dat deze aangepast moeten worden.

Verder werken we komend jaar onze prioritering naar aanleiding van onze risico-inventarisatie uit in toezichtplannen per thema. We willen meer capaciteit inzetten op risicogericht en planmatig toezicht en minder op basis van meldingen. Voor het vrije veld toezicht betekent dit dat we inzetten op een gebiedsgerichte en integrale aanpak (in het kader van onder andere het samenwerkingsverband Samen Sterk in Limburg).

Daarnaast wordt steeds meer ingezet op het versterken van de strafrecht- en bestuursrechtketen. Dit vergt een effectieve coördinatie met het OM. Ook houden we de jurisprudentie over de specifieke zorgplicht nauwlettend in de gaten om zo ons toezicht en handhaving hierop aan te passen. Verder ontwikkelen we in 2025 een handleiding om ervoor te zorgen dat de onderbouwing voor de hoogte van dwangsommen nog eenduidiger wordt.

Naast bovenstaande ontwikkelingen brengen de volgende ontwikkelingen (mogelijk) een toename van VTH-werkzaamheden met zich mee:

- Mogelijk niet verlengen van de overgangstermijn voor de nieuwe zwemwater parameters (sinds de Ow in werking getreden) voor zwembaden.
- De ontwikkelingen rondom het stikstofdossier (toename jurisprudentie, legalisatie pasmelders & aflopen legalisatieprogramma, opkoopregelingen).
- Vervallen van een landelijke vrijstelling (kan voor diverse diersoorten) voor faunabeheer.
- De wettelijke bescherming van gebouw bewonende soorten staat op gespannen voet met de ambitie om versneld bestaande woningen te verduurzamen. Op dit moment is werken via zogenoemde Soortenmanagementplann (SMP) de meest toepasbare oplossing. Begin 2025 wordt de provinciale subsidieregeling voor alle Limburgse gemeenten opengesteld.

Tot slot vindt in 2025 een herijking plaats van de Omgevingsvisie Limburg, wat doorwerking kan hebben in de Omgevingsverordening Limburg (ons toetsingskader). Daarmee dat wij komend jaar extra inzetten op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de bepalingen in de Omgevingsverordening die naar verwachting in 2026 wordt vastgesteld.

2. Inleiding

Onze ambitie ('Elke Limburger telt!', coalitieakkoord 2023-2027) is een aantoonbaar gezond en veilig leefmilieu in Limburg: "een gezond en veilig leefmilieu is een thema dat veel inspanning vraagt en de komende periode meer prioriteit vergt. Hier is de rol van de provincie als regulerende overheid nodig. Een overheid die haar inwoners beschermt tegen ongeoorloofde en ongewenste risico's".

De verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving is tevens als ambitie opgenomen in het beleidskader "nieuwe energie en een schoon leefmilieu". Hierbij ligt voor het thema leefmilieu de nadruk op het robuuster maken van ons VTH-stelsel, het uitvoeren van onze wettelijke VTH-taken en de provinciale kerntaken voor de leefomgeving.

Vergunningen verlenen, toezicht houden en handhavend optreden doen wij binnen de kaders van de wet- en regelgeving. Dit betekent dat we ons houden aan de geldende wettelijke termijnen.

We stellen jaarlijks vast hoe we de VTH-taken het komende jaar uitvoeren en welke prioriteiten we hierin stellen. Dit wordt vastgesteld in onderhavige VTH Uitvoeringsprogramma (hierna: VTH-UP).

Het VTH-UP geeft inzicht in:

1. De uit te voeren wettelijke taken.
1. De bijdrage van de werkzaamheden aan de gestelde doelstellingen uit de Uitvoering- en handhavingsstrategie 2024.
1. De specifieke aandachtspunten/ontwikkelingen voor dit jaar.

De rapportage over de uitgevoerde werkzaamheden en de verantwoording over het VTH-UP van het afgelopen jaar gebeurt in het VTH jaarverslag. De strategie over de inzet van het VTH-instrumentarium is opgenomen in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024. De beleidsontwikkelingen die van toepassing zijn op VTH zijn meegenomen in de VTH beleidsagenda. De jaarlijkse cyclus ziet er dan ook als volgt uit:

	Q1	Q2	Q3	Q4
Jaarverslag				
Beleidsagenda				
Uitvoeringsprogramma				
Bijsturing n.a.v. beleidsagenda en/of jaarverslag				
Uitvoerings- en handhavingsstrategie	*1x per 4 jaar			

2.1 Doel en reikwijdte

Het maken van een jaarlijks VTH-UP is voor de Provincie een wettelijke verplichting, die voortkomt uit het Omgevingsbesluit artikel 13.8. In het VTH-UP dient aangegeven te worden welke werkzaamheden komend jaar verricht zullen worden, rekening houdend met de doelen en prioriteitstelling uit de Uitvoering- en handavingsstrategie 2024 van de Provincie Limburg. Het onderhavige VTH-UP voorziet hierin.

Het VTH-UP heeft betrekking op de wettelijke taken waar de Provincie Limburg bevoegd gezag is op grond van de volgende (landelijke) wet- en regelgeving:

- Omgevingswet
- Omgevingsverordening Limburg
- Mijnbouwwet
- Wet Luchtvaart
- Vuurwerkbesluit

Het VTH-UP heeft geen betrekking op:

- Het interbestuurlijk toezicht (IBT) dat de Provincie Limburg houdt op de inzet van VTH-instrumenten door lagere overheden.
- Het houden van regulier toezicht op door de Provincie Limburg verstrekte subsidies. Indien VTH inzet hierop gewenst is (bijvoorbeeld het veldcontrole in kader van verstrekte SKNL/SVNL subsidies), dan worden hier afzonderlijke afspraken over gemaakt.
- Toezicht op natuurcompensatie.
- Ondernijning. Met uitzondering van de bestrijding van stroperij (in samenwerking met de politie) heeft het cluster VTH geen specifieke rol bij de aanpak van ondernijnende criminaliteit in buiten- en natuurgebieden.

2.2 Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) in werking getreden. Dit heeft een omslag in ons denken en in onze werkprocessen gevraagd. Afgelopen jaar zijn de eerste aanvragen via het digitaal stelsel omgevingsrecht (DSO) binnengekomen en voortvarend opgepakt. Meervoudige aanvragen zijn nog nauwelijks ingediend en meervoudige advies- en instemmingsverzoeken zijn voornamelijk uitgebleven. De precieze omvang en complexiteit van deze verandering zal daarom pas gaandeweg 2025 en verder echt helder worden. Dat maakt dat ook dit jaar nog enige onvoorspelbaarheid zit bij de realisatie van het VTH-UP.

2.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 3 omschrijven we welke beleidskaders betrekking hebben op vergunningen, toezicht en handhaving. Hoofdstuk 4 geeft aan welke ontwikkelingen van invloed zijn op de inzet van het VTH-instrumentarium in 2025. In hoofdstuk 5 is aangegeven waar onze VTH-taken belegd zijn en welke inzet hiervoor geleverd wordt. In hoofdstuk 6 worden de taakvelden en werkzaamheden die uitgevoerd worden verder toegelicht en omschreven. Tot slot wordt in hoofdstuk 7 de inzet die de OD ZL voor ons levert omschreven. In de bijlage is een overzicht van de taakindeling en -verdeling opgenomen.

3. Beleidskader(s)

Het provinciaal beleid dat van toepassing is op de inzet van vergunningen, toezicht en handhaving is neergelegd in de Omgevingsvisie, de Omgevingsverordening en in provinciale beleidskaders.

De Omgevingsvisie Limburg (POVI) geeft een integrale visie op het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving. De visie is na uitgebreide interne en externe participatie ontstaan en geeft de provinciale ambities in het ruimtelijk domein weer.

De Omgevingsvisie is juridisch vertaald in een Omgevingsverordening (hierna: OVL) met regels voor de leefomgeving. Deze regels hebben betrekking op onder meer natuur, milieu, (grond-)water, ontgronding, wegen en ruimte (verstedelijking, woon- en werklocaties, agrarische bedrijven).

In het beleidskader 'Nieuwe energie en schoon leefmilieu' zijn beleidsdoelstellingen voor onder andere vergunningen, toezicht en handhaving beschreven.

Waar het beleidskader een inhoudelijk lijn biedt voor de VTH-taakuitvoering, geeft de Uitvoering- en handhavingsstrategie 2024 weer hoe de Provincie haar vergunningverlening, toezicht en handhaving organiseert, namelijk door:

- In te zetten op het voorkomen van aantasting van de leefomgeving of het voorkomen van het ontstaan van risico's voor de leefomgeving.
- Een bijdrage te leveren aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken door het opstellen van heldere, transparante en handhaafbare vergunningen. Dit doen wij zo veel mogelijk binnen de gestelde beslistermijn.
- De kans op het ontstaan van risico's voor de fysieke leefomgeving zo veel mogelijk te beperken door onze toezichtcapaciteit zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten. We werken daarom regiogericht op basis van vooraf gemaakte, risicogerichte keuzes.
- Handhavend op te treden indien er overtredingen plaatsvinden. Dit doen wij op een transparante manier door aan te sluiten bij de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO).
- Alle werkzaamheden conform het VTH-UP 2025 uit te voeren.

Al deze stukken tezamen vormen de basis voor het VTH-UP.

3.1 Raakvlakken beleidskaders

Het coalitieakkoord “Elke Limburger telt” is uitgewerkt in een 8-tal beleidskaders. In het beleidskader “**Nieuwe energie en een schoon leefmilieu**” is opgenomen dat er een robuuste uitvoering van het VTH-beleid plaatsvindt. Dit is de leidraad voor VTH. Daarmee wordt er een bijdrage geleverd aan de doelstellingen om vermijdbare milieuschade c.q. het (vooruit)schuiven van milieuschade te voorkomen.

Ondanks dat het beleidskader “Nieuwe energie en een schoon leefmilieu” de beleidsdoelstellingen voor VTH omschrijft, kent VTH ook raakvlakken met doelstellingen uit andere beleidskaders.

Hieronder volgt een opsomming van de VTH raakvlakken met andere beleidskaders.

Provincie midden in de samenleving: Als doel is gesteld dat “in 2027 de provinciale organisatie beter toegerust is op de grote opgaven door ontwikkelingen binnen de organisatie”. Hiertoe wordt ervoor gezorgd dat in de periode 2024-2027 de noodzakelijke capaciteiten binnen de provinciale organisatie beschikbaar is om de wettelijke taken (daartoe behoren de VTH-taken) adequaat uit te voeren. Daarnaast zijn we aan de slag met een pilot in het kader van responsieve overheid. Provinciale Staten zijn hierover op 13 september 2024 geïnformeerd tijdens de infosessie “responsieve overheid en provinciale liaison”. Tevens zijn uw staten op 5 november 2024 middels een sonderend stuk inzake provinciale regeldruk vanuit een responsieve overheidsperspectief geïnformeerd.

Perspectief voor het landelijk gebied: Als doel is gesteld dat “de kwaliteit van het Limburgse Landschap is versterkt, en daarmee ook de leefbaarheid van het landelijk gebied zowel voor mens als de natuur”. Ook is als doel gesteld dat “in 2027 de bescherming van en de staat van instandhouding ten gunste van biotopen en leefgebieden van dieren en planten is verbeterd”. Hiertoe beschermen we bedreigde diersoorten actief en passief en stellen de grenzen scherp van wat aan regionale inspanningen daarbij verwacht kan worden. Ook ondersteunen we gemeenten bij het opstellen van pré-soortenmanagementplannen en voeren we faunabeheer adequaat uit (incl. aanpak exoten, versterken schadepreventie).

Werken aan een toekomstbestendige economie: Als doel is gesteld dat “in 2027 onderwijs, bedrijfsleven en overheid intensief samenwerken om de menselijke factor in de circulaire transitie te versterken”. Hiertoe wordt onder andere bijgedragen aan de kennisdeling en gezamenlijke beleidsontwikkeling voor vergunningen, toezicht en handhaving.

Leefbare steden en dorpen: Als doel is gesteld dat “in 2027 de samenhang en integraliteit van afwegingen in de fysieke leefomgeving is verbeterd, waarbij rekening gehouden wordt met de schaarste aan ruimte, water, milieuruimte en ruimte op het elektriciteitsnet”. Hiertoe wordt onder andere het VTH-instrumentarium wanneer nodig ingezet. Daarnaast is een vlotte vergunningverlening essentieel voor het halen van de kwantitatieve doelen voor woningbouw.

4. Ontwikkelingen 2025

In 2025 voorzien wij een aantal ontwikkelingen die een impact hebben op de inzet van het VTH-instrumentarium.

4.1 VTH algemeen

Versterken VTH-stelsel

Ook in 2025 blijven we investeren in een robuust VTH-stelsel. In het UP 2023 hebben we voor het eerst stilgestaan bij de capaciteitsproblemen bij de uitvoering van de VTH-taken. Daarbij hebben we in 2024 geïnvesteerd in ophoging van 4fte. En ook in 2025 zullen we vanuit de coalitiemiddelen (€434.000,-) investeren in onze VTH-capaciteit. Daarnaast vindt een verkenning naar de ontwikkelingen en toekomst van het VTH-stelsel in Limburg plaats.

Omgevingsvisie Limburg/Omgevingsverordening Limburg

In 2025 wordt een herijking van de Omgevingsvisie Limburg gedaan. Diverse regels worden daarna aanpast en/of aangescherpt in de OVL. Dit heeft invloed op het toetsingskader van onze VTH-taken. Wij zullen vanuit het cluster VTH inzetten op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de bepalingen in de omgevingsverordening die naar verwachting in 2026 wordt vastgesteld.

4.2 Vergunningen

Meervoudige aanvragen

Bij een meervoudige aanvraag dient een initiatiefnemer een aanvraag in voor één omgevingsvergunning die betrekking heeft op meer dan 1 activiteit. Bij een meervoudige aanvraag kan instemming nodig zijn van een ander bestuursorgaan voor de vergunningverlening. Dit betekent dat er goede afstemming moet plaats vinden tussen de verschillende bestuursorganen. In 2024 hebben we pas twee meervoudige aanvragen binnen gekregen. Wat betreft advies en instemming van een meervoudige aanvraag hebben wij nog geen verzoek gekregen in 2024. In 2025 zal daarom verder moeten blijken hoe dit verder gaat verlopen en hoe we de samenwerking met de andere bevoegde gezagen kunnen vormgeven conform de gemaakte afspraken.

Doorlooptijden afhandeling vergunningen

Een doel van de Omgevingswet is het aanvragen van vergunningen sneller en makkelijker maken. Daarmee dat de tijd voor het afhandelen van omgevingsvergunningen ingekort is.

Met het oog op deze kortere proceduretijden willen we vroegtijdig overleg met de initiatiefnemer in de vorm van de beoordeling van conceptaanvragen (vooroverleg) stimuleren. De beoordeling van conceptaanvragen zorgt voor betere en completere formele vergunningaanvragen waardoor het vergunningverleningsproces sneller kan worden doorlopen. Het is uiteindelijk aan de initiatiefnemer of hij hier gebruik van wil maken.

Afhandelen achterstand vergunningaanvragen soorten

In Q4 van 2023 zijn evenveel vergunningaanvragen voor soorten binnen gekomen als normaal in een heel jaar (ongeveer 120 aanvragen). Dit komt door de inwerkingtreding van de Ow. De verwachting was dat in 2024 daardoor minder aanvragen zouden worden ingediend. Echter blijft het aantal ingediende aanvragen hoger dan ingeschat, waardoor het lastig is om de achterstand volledig weg te werken. Ook in 2025 zullen wij daarom nog met een achterstand te maken hebben en deze zo goed mogelijk met de beschikbare capaciteit proberen weg te werken.

4.3 Toezicht en handhaving

Meldingen

Het is provinciaal beleid om op alle meldingen binnen 5 werkdagen te reageren. Onderzocht wordt op welke manier dit zo effectief en efficiënt mogelijk kan worden uitgevoerd om zo meer tijd vrij te maken voor risicogericht toezicht. Een deel van de inkomende meldingen kan voorkomen worden door informatieverschaffing aan de burger. Wij zullen nagaan op welke manier wij hier meer aandacht aan kunnen besteden.

Prioritering 2025

In 2024 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden onder leiding van Antea. Hierin zijn per thema diverse risico's (denk aan type instelling, soort gebied, type activiteit etc.) binnen onze VTH-taken onder de loep genomen en geïventariseerd. Deze bevindingen en prioritering werken we uit in onze toezichtplannen. De toezichtplannen van 2025 zijn op het moment van schrijven nog niet gereed. Voor de uitwerking en precieze inzet van toezicht en handhaving in 2025 verwijzen we dan ook naar de toezichtplannen.

Handhaven specifieke zorgplicht

De Ow kent vele begrippen die nog nader moeten worden ingevuld door jurisprudentie. Dat betekent dat onze manier van handelen aan verandering onderhevig zal zijn omdat jurisprudentie nadere invulling gaat geven aan begrippen zoals bijvoorbeeld de specifieke zorgplicht. Jurisprudentie over de specifieke zorgplicht moet nog uitkristalliseren en zullen wij nauwlettend in de gaten houden. Daar waar nodig zullen we ons toezicht en handhaving hierop aanpassen.

Vrij veld toezicht

De sterk toenemende recreatiedruk in o.a. natuurgebieden de afgelopen jaren blijft, vooral in vakantieperiodes en weekenden, merkbaar. Hierbij zetten we in op een meer gebiedsgerichte en integrale aanpak (zoals in het kader van het samenwerkingsverband Samen Sterk in Limburg). Dit gerelateerd aan de opgave waar wij als provincie voor aan de lat staan.

Samen Sterk in Limburg (SSIL) zorgt voor een effectieve en efficiënte inzet van de BOA-capaciteit in Limburg. Daarbij merken we dat de vraag vanuit de SSIL-partners steeds meer toeneemt. Dit zorgt ervoor dat de invulling van de provinciale coördinatietoek in het buitengebied dit jaar opnieuw bekeken moet worden.

Inzet strafrecht

In het licht van de uitgangspunten van de LHSO wordt er meer ingezet op een gecombineerde aanpak vanuit strafrecht en bestuursrecht. Dit vergt naast een intensievere samenwerking tussen toezichthouders en BOA's, een goede afstemming met de prioriteiten van het OM.

Uniforme vaststelling hoogte dwangsommen

Om te zorgen voor een eenduidige, consistente aanpak en heldere motivering voor de hoogte van opgelegde dwangsommen, wordt een handleiding uitgewerkt. Deze handleiding zal in 2025 bruikbaar zijn bij het opleggen van een last onder dwangsom.

4.4 Overige ontwikkelingen van invloed op inzet VTH

Zwemwater

Onder de Ow zijn enkele nieuwe parameters opgenomen voor de kwaliteit van het zwemwater van zwembaden. Hiervoor geldt een overgangstermijn tot 1 januari 2025. Echter blijkt deze termijn voor veel badhouders niet haalbaar te zijn. Landelijk voldoet 50% niet (in Limburg volgens een indicatieve steekproef zelfs 78% niet) aan deze parameters. Daarom dat er momenteel een landelijke oproep bij het Ministerie van Infrastructuur & Milieu is gedaan om de overgangstermijn met 1 jaar te verlengen. Indien de termijn niet verlengd wordt, brengt dit een substantieel werkpakket voor VTH met zich mee.

Stikstof LPLG (afschaffen NPLG)

Vooralsnog zorgt het afschaffen van het NPLG niet voor grote verschuivingen binnen de vergunningverlening. Hier en daar zullen er wel kleinschalige gevolgen zijn, maar in hoofdlijnen blijft de door de Provincie Limburg reeds eerder ingeslagen weg gehandhaafd. Op dit moment wordt voornamelijk ingezet op de (voorbereiding van de) diverse uitvoeringsregelingen betaald uit de verschillende middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld. We zien de laatste jaren een toename van jurisprudentie op het gebied van stikstof. De jurisprudentie bepaalt (momenteel) voor een groot deel het toetsingskader bij de afhandeling van vergunningsprocedures. Dit leidt bij zowel het bevoegde gezag als de initiatiefnemers tot grote onzekerheid in relatie tot toekomstige ontwikkelingen en vergunningaanvragen.

Legalisatie PAS-melders

In februari 2025 loopt het legaliseringsprogramma ten aanzien van de PAS-melders af. De urgentie om zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen over het vervolg op het legalisatieprogramma is groot. Wij gaan ervanuit dat het Rijk tijdig aanvullende maatregelen neemt en pleiten daar in IPO-verband ook voor. Mocht nadere actie uitblijven, dan bestaat de kans dat wij in 2025 door de rechter gedwongen worden handhavend op te treden tegen PAS-melders. Dit zal de nodige capaciteit vragen.

Opkoopregelingen

In verband met verschillende landelijke regelingen rondom de aanpak van stikstof (zoals de Maatregel Gerichte Aankoop (MGA), de Maatregel Gerichte Beëindiging (MGB), en de Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderijen (LBV)), worden verzoeken ingediend om vergunningen gedeeltelijk in te trekken of aan te passen. Dit betekent meer werk voor VTH.

Faunabeheer

Er komt mogelijk in 2025 een aanpassing van het stelsel van schadetegemoetkomingen en bijbehorend beleid. Er wordt voorzien dat deze stelselwijziging mogelijk meer taken/verantwoordelijkheden inzake de jacht en vrijstellingen naar de provincies zal brengen.

Het wegvallen van een landelijke vrijstelling (mogelijk bij meerdere diersoorten) levert meer werkdruk op voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Indien zich dit in 2025 voordoet, zal hier nader in geprioriteerd dienen te worden. De genoemde ontwikkelingen zijn namelijk niet meegenomen in de capaciteitsverdeling van het cluster VTH.

Daarnaast merken we op dat door toenemende maatschappelijke belangstelling voor faunabeheer en nieuwe jurisprudentie bij vrijwel iedere verleende toestemming bezwaar wordt ingediend met mogelijk opvolgend beroep. Daarbij merken we ook op dat er steeds meer behoefte ontstaat voor maatwerk.

5. Onze VTH-taken

De Provincie is vanuit de Ow bevoegd om verschillende VTH-taken uit te voeren. Deze taken hebben betrekking op de fysieke leefomgeving en zijn onderverdeeld in verschillende onderwerpen zoals bodem, water, natuur en milieu. Naast de wettelijke taken die de Ow stelt, heeft de Provincie aanvullende regels gesteld in haar OVL.

Ook vanuit de Wet luchtvaart, de Mijnbouwwet en het Vuurwerkbesluit ligt de bevoegd gezag rol bij de Provincie.

De uitvoering van de VTH-taken van de Provincie Limburg vindt plaats op 4 plekken.

1. Een deel van de VTH-taken wordt uitgevoerd door het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving. Het gaat hierbij voornamelijk om de natuurtaken, maar ook om een aantal, watertaken, bodemtaken en milieutaken.
2. De taak met betrekking tot provinciale wegen is belegd bij het cluster Wegbeheer.
3. Een groot deel van de milieutaken worden in opdracht uitgevoerd door de Omgevingsdienst Zuid Limburg (OD ZL).
4. De watertaken gerelateerd aan oppervlaktewater zijn gedelegeerd aan het Waterschap Limburg.

Het overzicht van de taakindeling en -verdeling is opgenomen in de bijlage (hoofdstuk 8).

5.1 Inzet VTH

Binnen het cluster VTH worden diverse werkzaamheden uitgevoerd die betrekking hebben op vergunningen, toezicht en handhaving.

Voor vergunningen worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Voeren van vooroverleg.
- Besluitvorming op vergunningaanvragen.
- Wijzigen van reeds verleende vergunningen.
- Besluitvorming op taakstellende voorschriften (zoals goedkeuringsbesluiten, werkplannen, monitoringsrapporten etc.).
- Besluitvorming op verzoek om maatwerkvoorschriften (specifiek voorschrift).
- Advies en instemming verlenen voor aanvragen bij een ander bevoegd gezag (dit geldt enkel voor de meervoudige aanvragen die onder de Ow vallen).
- Afhandelen (gedeeltelijke) intrekkingverzoeken.
- Bestuurlijk rechtsoordeel/ voortoets.

Met betrekking tot toezicht en handhaving worden onderstaande werkzaamheden uitgevoerd:

- Afhandelen van (klacht)meldingen (dit kan zowel administratief als fysiek zijn).
- Opstellen van een toezichtplan per thema.
- Planmatig risicogericht toezicht houden conform de toezichtsplannen.
- Controle uitvoeren naar aanleiding van meldingen m.b.t. illegale activiteiten.
- Controle uitvoeren naar aanleiding van handhavingsverzoeken en lopende handhavingsprocedures.
- (Integrale) Handhavingsactie (gebieds- en/of themagericht).
- Bij aangetroffen overtredingen bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaven conform de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO).

Daarnaast leveren we vanuit VTH een actieve bijdrage aan beleidsvorming met betrekking tot vergunningen, toezicht en handhaving. Ook zorgen we ervoor dat we initiatiefnemers en andere overheden actief informeren over de regels met betrekking tot vergunningen, toezicht en handhaving (bijvoorbeeld bij soortenbescherming en nieuwe baden).

6. Uitwerking taakvelden

In dit hoofdstuk worden de taakvelden en de werkzaamheden die uitgevoerd worden verder toegelicht en omschreven.

6.1 Bodem

Bodem en ondergrond maken deel uit van het natuurlijk systeem en zijn onlosmakelijk onderdeel van duurzame oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

Met bescherming en preventie, het afronden van de resterende spoedopgave, het duurzaam en efficiënte beheer, nazorg, de gebiedsgerichte aanpak gericht op verbetering van de grondwaterkwaliteit en de saneringen in geval van ruimtelijke dynamiek, wordt invulling gegeven aan het streven naar gestadige verbetering van de kwaliteit van de bodem en ondergrond.

6.1.1 Bodembescherming

De bodem en ondergrond worden in toenemende mate benut door de vele maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, duurzaam bodembeheer in de landbouw. Daarbij zetten wij in op duurzaam en efficiënt gebruik van bodem en ondergrond, waarbij benutten en beschermen goed met elkaar in balans zijn. Dit vereist dat rekening wordt gehouden met het functioneren van bodem en ondergrond als natuurlijk systeem. Met de invoering van de Ow verandert de rol die de GS hebben bij bodembescherming en bodemsanering. Waar zij voor invoering van de Ow een centrale rol had bij bodemsanering vervalt deze rol grotendeels en wordt deels overgenomen door burgemeester en wethouders. GS blijven bevoegd gezag voor complexe bedrijven. Daarnaast blijven, vanwege overgangsrecht, GS bevoegd om de nog onder de Wbb ingediende saneringsplannen, BUS-meldingen, in uitvoering zijnde (beschikte) saneringen en nazorgactiviteiten (plannen van aanpak) af te wikkelen met besluitvorming onder de, voor de inwerkingtreding van de Ow geldende, Wet bodembescherming. Bij de werking van het overgangsrecht nemen wij in acht dat taken met betrekking tot activiteiten in en op de bodem bij de gemeente komen te liggen en dat overgangsrecht een zo beperkt mogelijke werking moet hebben.

Het beheer van historische grondwaterverontreinigingen vormt een integraal onderdeel van het beheer van het watersysteem waarvoor de Provincie een coördinerende en kaderstellende rol heeft. Om de grondwaterkwaliteit te beschermen worden in de OVL regels gesteld voor grondwatersaneringen. Indien bodemverontreinigingen de grondwaterkwaliteit kunnen aantasten zal hierover afstemming met de gemeenten plaats vinden. Als er verontreinigingsrisico's zijn voor het oppervlaktewater als gevolg van verontreiniging van het grondwater zal hierover worden afgestemd met het waterschap. De samenwerking en afstemming tussen Provincie, OD ZL, RUD Noord-Limburg, gemeenten en waterschap wordt dan ook in 2025 gecontinueerd.

Daarnaast blijft de Provincie de rol vervullen als actief intermediair tussen het Rijk, gemeenten en andere provinciale partners als het gaat om de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (o.a. PFAS) alsmede buitenproportionele opgaven voor zover in financiering wordt voorzien.

Aan het Overgangsrecht is geen einddatum gekoppeld en loopt dan ook in 2025 (en later) door. Ambitie is, geïnitieerd vanuit het Rijk, om de betreffende opgave zoveel mogelijk voor 2030 af te ronden (uitgezonderd langlopende nazorg, IBC-maatregelen, grondwatersaneringen e.d.). Hiervoor is het noodzakelijk om het overgangsrecht, zoals hiervoor opgemerkt, een zo beperkt mogelijke werking te geven.

Daarnaast merken we een toename in aandacht en inzet voor wat een 'goede bodemgezondheid' wordt genoemd. Het concept van de EU-Richtlijn wat hiervoor gepubliceerd is, heeft dan ook in 2025 onze aandacht.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Vergunningaanvragen	10
Monitoringsrapportages	10
Plan van aanpak voor nazorglocaties	20

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

6.1.1 Ontgrondingen

Ontgrondingen zijn werkzaamheden waarbij de hoogteligging van een terrein of de bodem van een water wordt verlaagd.

Het doel hierbij is het afwegen van alle betrokken belangen die geraakt worden door een ontgrondingsactiviteit waarbij het ontgrondingsbeleid (opgenomen in POVI) als kader fungeert.

Limburg kent op dit moment 50 ontgrondingslocaties waarvoor een vergunning is verleend. Jaarlijks komt er een enkele nieuwe vergunde ontgrondingslocatie bij en komen vergunningen te vervallen doordat ontgrondingsprojecten zijn afgerond. Daarnaast monitoren we de hoeveelheid gewonnen delfstoffen en voorraden in de provincie Limburg.

De dalende trend van de afgelopen jaren in het aantal nieuwe ontgrondingen, en daarmee het aantal vergunningaanvragen, is gestagneerd. Dit geldt ook voor het aantal wijzigingsaanvragen van reeds verleende ontgrondingsvergunningen en het aantal handavingsverzoeken. Het aantal complexe meldingen neemt daarentegen toe.

6.1.2 Onderaardse kalksteengroeves

In Limburg zijn circa 393 onderaardse kalksteengroeves (hierna: groeves) waarvan voor 102 een vergunning in het kader van de Mijnbouwwet is verleend voor enige gebruiksvorm. Door het verlenen van vergunningen en inzetten van toezicht willen we de gesteente mechanische veiligheid van de onderaardse kalksteengroeves waarborgen.

Doordat de Mijnbouwwet niet is opgegaan in de Ow worden vergunningaanvragen los van de Ow getoetst.

Ons toezicht zetten we niet alleen in op het controleren van het gebruik in deze groeves, maar ook controleren we groeves, waarvoor geen vergunning is verleend, of ze behoorlijk zijn afgesloten.

Naast onze toezichthoudende taken geven we ook adviezen aan gebruikers van groeven bij onderaardse activiteiten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het tot stand komen van een nieuwe (nood-) uitgang.

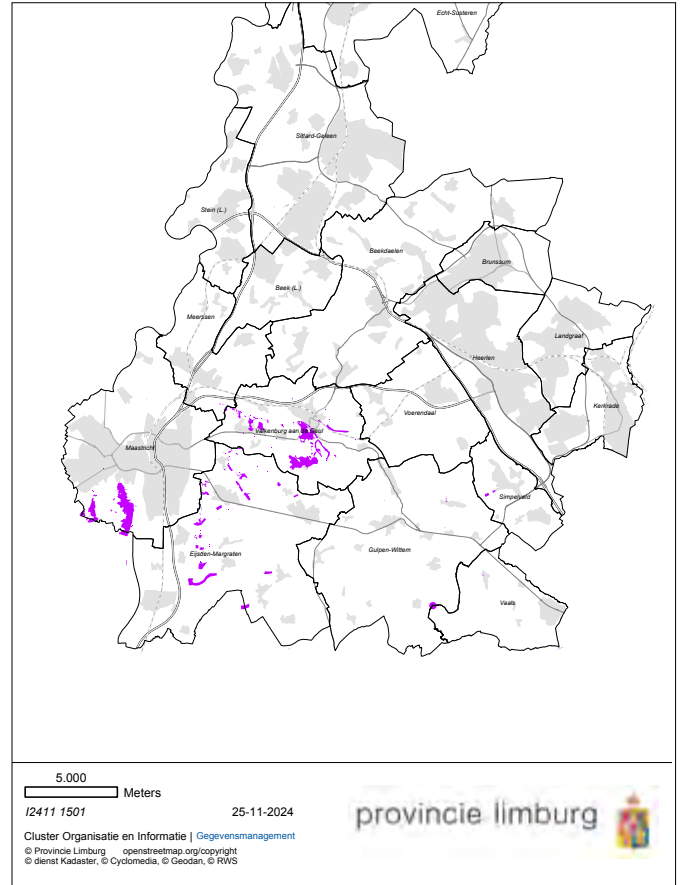
Het illegaal gebruik van groeves blijft nog steeds een aandachtspunt. Door het gebruik van stille alarmen kan er sneller geacteerd worden op illegaliteiten en is het illegaal gebruik en met name de risico's van langdurig illegaal gebruik een stuk terug gedrongen. Thematisch toezicht hierop vindt plaats door middel van integrale SSIL handhavingsacties op illegale betreding.

Door middel van het uitvoeren van 3D-scans willen we een correctere weergave van de onderaardse gangenstelsels krijgen voor het deel van het gangenstelsel van de groeve waarvoor een provinciale vergunning is verleend. Hierdoor kan beter inzicht verkregen worden van de ligging van de gangenstelsels onderling en de pilaardikte welke bepalend zijn voor de stabiliteit van de groeves. Inschatting is dat circa 8 groeves per jaar in kaart kunnen worden gebracht.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Vergunningaanvragen	5

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

Kalksteengroeves binnen Limburg

6.2 Water

Belangrijke opgaven binnen het thema water zijn het voorkomen en beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Zeker in samenhang met het beschermen en verbeteren van de waterkwaliteit; meer dan de helft van ons drinkwater wordt bereid uit grondwater.

Oppervlaktewater is al het water in meren, sloten, plassen, vijvers, kanalen, beekjes en rivieren. De kwaliteit van het oppervlaktewater is onder andere van belang voor zwemmen en drinkwaterwinning.

6.2.1 Kwantiteit grondwater (grondwaterbeheer)

De wettelijke taken met betrekking tot het grondwaterbeheer liggen bij zowel provincies, gemeenten, het Rijk en waterschappen. De provincie is voor een deel verantwoordelijk voor het verdelen van het aanwezige grondwater, oftewel het operationeel grondwaterbeheer door onder meer het afgeven en handhaven van vergunningen voor het onttrekken van grondwater. Daarbij beheren we tevens het register grondwateronttrekkingen/LGR.

Er zijn in Limburg momenteel 25 onttrekkingen voor drinkwatervoorzieningen die een vergunning hebben. Het houden van toezicht op deze onttrekkingen van WML heeft een lage prioriteit omdat er al jaren lang sprake is van een goed naleefgedrag door WML. Aangehouden is dat zij op een verantwoorde manier omgaan met hun grondwateronttrekkingen.

Daarnaast hebben we 27 vergunde onttrekkingen voor grootschalige industriële toepassingen.

In het kader van risicogericht toezicht wordt er toezicht uitgevoerd als er sprake kan zijn van een serieuze impact op het milieu. Op basis van de jaarlijkse opgave van de onttrekkingshoeveelheid, wordt nagegaan of er sprake is van een te grote onttrekking.

In 2025 worden de mogelijkheden verkend voor (gedeeltelijke) intrekking van niet gebruikte vergunningsruimte. Indien deze verkenning daadwerkelijk leidt tot intrekkingenbeleid, zal zich dit voor VTH vertalen in een nog onbekend aantal ambtshalve wijzigingen van bestaande vergunningen.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Vergunningaanvragen + advies- en/of instemmingsverzoeken	4

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

6.2.1 Kwaliteit grondwater (grondwaterbescherming)

Om de kwaliteit van het Limburgse grondwater te waarborgen zijn in de OVL waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden aangewezen. Binnen deze gebieden gelden strenge regels om verontreiniging van het grondwater te voorkomen.

Daarnaast zijn in de OVL twee boringvrije zones aangewezen: de Roerdalslenk en de Venloschol. Binnen deze boringvrije zones wordt het grondwater door een kleilaag beschermd tegen verontreiniging en gelden regels die beogen deze beschermende kleilaag zo veel mogelijk intact te laten, zodat het grondwater geschikt blijft voor menselijke consumptie.

In de boringvrije zone Venloschol wordt door een groot aantal beregeningsputten water onttrokken voor de landbouw. Er zijn circa 240 beregeningsputten bekend bij het Waterschap Limburg binnen het gebied van de Venloschol. Voor beregeningsputten geldt een stand-still, dat wil zeggen dat het aantal beregeningsputten niet mag toenemen. Indien een nieuwe put wordt gemaakt moet een bestaande vergunde beregeningsput worden 'ingeleverd'. Bevoegd gezag voor de onttrekking van het grondwater is Waterschap Limburg, hier komen jaarlijks ca 20 nieuwe meldingen voor beregeningsputten ter plaatse van de Venloschol bij. Voor alle beregeningsputten die na 2009 zijn of worden gemaakt geldt het verbod op doorboring van de kleilaag in de Venloschol.

In 2025 continueren we de planmatige controle van de beregeningsputten in de Venloschol die na 2009 zijn gemaakt. Daarbij geven we prioriteit aan recente meldingen van nieuwe putten en treden we handhavend op bij de putten die niet aan de regels voldoen.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Vooroverleg	15
Vergunningaanvragen + advies- en/of instemmingsverzoeken	15
Meldingen aanleggen boorputten	25

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

6.2.2 Zwemmen en baden

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staan regels voor de activiteit 'Gelegenheid bieden tot zwemmen en baden'. Deze regels moeten ervoor zorgen dat iedereen veilig kan zwemmen en baden. Met de regels beschermt de overheid de gezondheid en voorkomt zij letsel. In de Ow worden 4 soorten bassins genoemd waarvoor deze wet geldt: badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd, zwembijvers, badwaterbassins voor eenmalig gebruik en overige badwaterbassins.

In Limburg waren in 2024 circa 210 locaties die gelegenheid boden tot zwemmen en baden in badwaterbassins.

Daarnaast zijn er enkele tientallen zwemlocaties in oppervlaktewater waarop de Ow toeziet. De provinciale bevoegdheden ten aanzien van deze zwemlocaties in oppervlaktewater zijn sinds 1994 gedelegeerd aan het Waterschap Limburg (en haar rechtsvoorgangers). Deze bevoegdheden worden derhalve op eigen naam en verantwoordelijkheid van het waterschap uitgevoerd en behelst onder andere het toewijzen van locaties als zwemlocaties en de waarschuwingen tijdens het zwemseizoen bij slechte waterkwaliteit.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Verzoek om maatwerkvoorschriften	3
Melding nieuwe zwembaden	5

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

6.3 Natuur

De Ow regelt activiteiten die met natuur te maken hebben. Deze natuuractiviteiten gaan over dieren en planten in het wild en gebieden waarin ze leven. Het doel van de regels is onder meer het beschermen van soorten en gebieden.

6.3.1 Gebiedsbescherming Natura 2000

De provincie is bevoegd gezag over de 24 in de provincie Limburg gelegen Natura 2000-gebieden (N2000). In deze N2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden en/of te verbeteren. De bescherming van deze gebieden is voornamelijk gericht op activiteiten en handelingen (binnen en buiten die gebieden) welke mogelijk een significant negatief effect uitoefenen op de te beschermen waarden. Dit kan gaan om direct ruimteverlies ten behoeve van gestelde natuurdoelen, maar ook indirecte effecten, zoals de uitstoot van stikstof en grondwateronttrekkingen, wat effect heeft op vegetatie in nabijgelegen gebieden. In de N2000 beheerplannen zijn deze doelen, en de drukfactoren die van invloed zijn op deze gebieden, uitgewerkt in maatregelen ter instandhouding en voorkoming van verslechtering.

Voor activiteiten en handelingen met significante negatieve effecten op N2000-gebieden kan een vergunning in het kader van de Ow nodig zijn. Daarnaast kunnen er ook nog enkele vrijstellingen gelden in deze gebieden, en kan het zijn dat een bestaand gebruik (gebruik dat voor de aanwijzing van het gebied al plaatsvond) niet vergunning plichtig is. We adviseren daarbij het cluster Ruimte en gemeenten ten aanzien van de vaststelling van omgevingsplannen.

De provincie verleent deze vergunningen. Voor stikstof geldt dat we ook intrekkingsverzoeken (o.a. extern salderen en verzoeken t.b.v. natuurherstel) en aanvragen voor legalisatie PAS-melders afhandelen. Op de verleende vergunningen houdt de provincie tevens toezicht. Toezicht zetten we bij gebiedsbescherming vraag gestuurd in. Dit gebeurt in de vorm van de zogenaamde XC-controles op de door de NVWA aangewezen agrarische bedrijven en adhoc-controles naar aanleiding van meldingen en handavingsverzoeken.

Daar waar maatregelen getroffen worden om de drukfactoren te beperken, zetten wij onze handhaving in (denk aan afsluiten van gebieden e.d.). Daarnaast proberen we middels handavingsacties (in SSIL-verband) en vrije veldcontroles (via reguliere gebiedssurveillance en n.a.v. meldingen) de belasting van de gebieden te beperken en de natuurwaarden te beschermen. Hierbij is een overlap tussen de gebieden die vanuit soortenbescherming zijn aangewezen en de N2000 gebieden. Dit betekent dat beide gebieden dezelfde doelen kennen. Afstemming hierover vind plaats met het cluster Natuur en Water.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Vergunningaanvragen	50
Intrekkingsverzoeken extern salderen	30
Intrekkingsverzoeken opkoopregelingen	50
Intrekkingsverzoeken MOB	25
PAS-Meldingen	60

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

6.3.2 Houtopstanden

De Ow geeft regels over het vellen van houtopstand en herbepplanten om bossen te beschermen. Zo kan er een meldingsplicht of gedragscode gelden voor het vellen.

Het onderdeel houtopstanden in de Ow heeft als doel om het areaal aan bos in Nederland gelijk te houden. Daarom is voor het kappen van houtopstanden of verwijderen van beplanting van een bepaalde omvang buiten de vastgestelde bebouwingscontour houtkap door de gemeente, een kapmelding nodig. De grond waarop gekapte bomen hebben gestaan moet binnen 3 jaar na het kappen van de bomen opnieuw beplant worden (herplantplicht). Deze herplantplicht wordt opgelegd aan de eigenaar van de percelen waarop de kap heeft plaatsgevonden.

Voor bijzondere beplantingen kan een kapverbod opgelegd worden. In uitzonderlijke gevallen is uitstel van de herplantplicht of een maatwerkvoorschrift van de herplantplicht mogelijk. Ook is het in bepaalde gevallen mogelijk om maatwerkvoorschriften te vragen de herbepplanting op een andere locatie te doen.

In de beleidsregel houtopstanden Limburg is uitgewerkt hoe wij het onderdeel houtopstanden interpreteren en in welke gevallen de instrumenten van de wet (maatwerkvoorschrift herplant en kapverbod opleggen) ingezet worden zodat dit vooraf duidelijk is voor initiatiefnemers. In de OVL is uitgewerkt hoe invulling wordt gegeven aan de bevoegdheden van de Provincie Limburg voor dit thema.

De prioritering van het toezicht op de ingediende kapmeldingen vindt plaats op basis van urgentie; zijnde oppervlak en natuurwaarde (Natuurnetwerk Nederland en N2000). We zien de laatste jaren een afname in het aantal ingediende kapmeldingen en kaalkap komt minder voor met uitzondering van kaalkap <1500 m².

Het komt steeds vaker voor dat houtopstanden teniet gaan door een natuurlijke oorzaak (letterzetter, droogte, extreem weer, natte voorjaar 2024). Dit levert extra handhavings-trajecten op om de herplant hiervan te borgen.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Kapmeldingen	90
Verzoek om maatwerkvoorschriften	20

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

6.3.3 Faunabeheer

Faunabeheer is gericht op het voorkomen en bestrijden van schade veroorzaakt door beschermde in het wild levende dieren in Limburg. In dit kader verleent de provincie vergunningen. Daarnaast gaat de provincie waar nodig opdrachten aan voor ingrepen in dierpopulaties, zoals bij invasieve exoten.

De Faunabeheereenheid Limburg (FBE) is vanwege haar coördinerende taak voor het faunabeheer in Limburg en daarbij behorende 1-loket-functie vergunninghouder van diverse vergunningen die voor de duur van het Faunabeheerplan 2020-2026 zijn verleend of voor de duur van specifieke projecten. De FBE schrijft jaarlijks voor planmatig beheer circa 1.500 machtigingen door voor het gebruik van deze vergunningen aan met name de lokale Wildbeheereenheden (vrijwillige jagers). Van deze machtigingen is circa 6% perceel-gebonden en 94% algemeen. Op deze machtigingen houden wij toezicht en treden wij handhavend op bij overtredingen.

Naar verwachting worden er in 2025 ongeveer 12 nieuwe faunabeheerplannen afgerond door de FBE met opvolgend een verzoek om vergunning. Vergunningverlening in het kader van faunabeheer betreft een wettelijke taak welke met name vraag gestuurd is. De afstemming en advisering in dit proces, zowel intern als met de FBE, vraagt de nodige inzet van VTH.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming 2024
Vergunningaanvragen	15
Casuïstieke-toestemmingen	onbekend

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

6.3.4 Soortenbescherming (flora- en faunactiviteit)

We willen in Limburg de staat van instandhouding van beschermde en rode lijst soorten waarborgen. Het is dan ook bijvoorbeeld verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden of te verstoren. Ook hun vaste verblijfplaats en leefgebied zijn vaak beschermd. Beschermde planten en hun groeiplaats mogen niet vernield of beschadigd worden. Bij allerlei werkzaamheden moet daarom rekening gehouden worden met beschermde planten en dieren en rode lijst soorten. Naast dat er ten alle tijden voldaan moet worden aan de specifieke zorgplicht, is vaak een vergunning nodig om de werkzaamheden te kunnen starten. Denk hierbij aan:

- Het renoveren en isoleren van woningen en het slopen van gebouwen.
- Het kappen van een boom met een nest of verblijfplaats van bijvoorbeeld vleermuizen.
- Ruimtelijke ontwikkelingen waardoor het leefgebied van beschermde soorten wordt vernield (denk aan het bouwen van woningen, realiseren van wind-/zonneparken, herinrichten van een gebied, aanleggen van wegen of uitbreiden van bedrijventerreinen).

In de beleidsregel passieve soortenbescherming Limburg hebben wij uitgewerkt hoe wij de Ow voor soortenbescherming interpreteren en hoe wij de instrumenten van de wet willen inzetten zodat dit vooraf duidelijk is voor initiatiefnemers. Daarbij hebben bijzondere verblijfplaatsen en soorten met een negatieve staat van instandhouding onze prioriteit. Overtredingen van verbodsbepalingen en/of de specifieke zorgplicht voor deze kwetsbare soorten hebben namelijk sneller een ernstig negatief effect op de staat van instandhouding. Naast de prioritair soorten geven we ook prioriteit aan de jaarrond beschermde nesten van vogels, (massawinter)verblijfplaatsen van verscheidene vleermuissoorten en dassenburchten. Dat betekent dat wij bij bijzondere verblijfplaatsen en kwetsbare soorten in de vergunningen strengere (monitorings)voorschriften hanteren en risicogericht toezicht houden.

De wettelijke bescherming van gebouwbewonende soorten staat – zeker bij particuliere verduurzaming – op gespannen voet met de ambitie om versneld bestaande woningen te verduurzamen.

De op dit moment meest robuuste en op grote schaal toepasbare oplossing voor de praktijk betreft werken via een zogenoemd Soortenmanagementplan (SMP) en/of pre-SMP. In een SMP wordt beschreven hoe, op de lange termijn, natuur en biodiversiteit in een gebied op duurzame en proactieve wijze beschermd wordt, terwijl er allerlei activiteiten en ontwikkelingen in hetzelfde gebied plaatsvinden. Op basis van (pre)SMP vraagt een gemeente vervolgens een gebiedsgerichte omgevingsvergunning aan bij de provincie. Particulieren kunnen dan de gebiedsgerichte omgevingsvergunning gebruiken van de gemeente waarin hun huis is gevestigd. Middels het uitvoeren van (steekproefsgewijze) planmatige controles, zal naleving van de in de omgevingsvergunning opgenomen voorschriften worden gecontroleerd.

Er is een provinciale subsidieregeling voor alle Limburgse gemeenten in ontwikkeling voor het voorbereiden, opstellen, implementeren en monitoren van pre-SMP en/of SMP en het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen. De verwachting is dat deze subsidieregeling in begin 2025 wordt opengesteld voor gemeenten.

Het voortbestaan van veel dieren en planten in het wild staat onder druk door een groot aantal activiteiten zoals het renoveren van woningen, herontwikkelen van gebieden, en het kappen van bomen. In de praktijk blijkt dat regelmatig activiteiten worden uitgevoerd waarbij er geen of onvoldoende rekening is gehouden met de aanwezige beschermde soorten en/of dit pas te laat in het voorbereidingsproces wordt meegenomen. Door gemeenten, Waterschap, OD ZL, initiatiefnemers en interne clusters pro-actief te gaan voorlichten over de regels en procedures omtrent soortenbescherming bij het uitvoeren van veelvoorkomende flora- en fauna-activiteiten willen we de bewustwording over dit thema gaan vergroten. Grotere bewustwording en bekendheid met de te volgen procedures verlaagt waarschijnlijk ook het aantal handhavingprocedures n.a.v. geconstateerde overtredingen.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming 2025
Vergunningaanvragen + advies- en/of instemmingsverzoeken	120
Generieke vergunningaanvragen (pre) SMP's	5
Bestuurlijk rechtsoordeel / voortoets	15

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

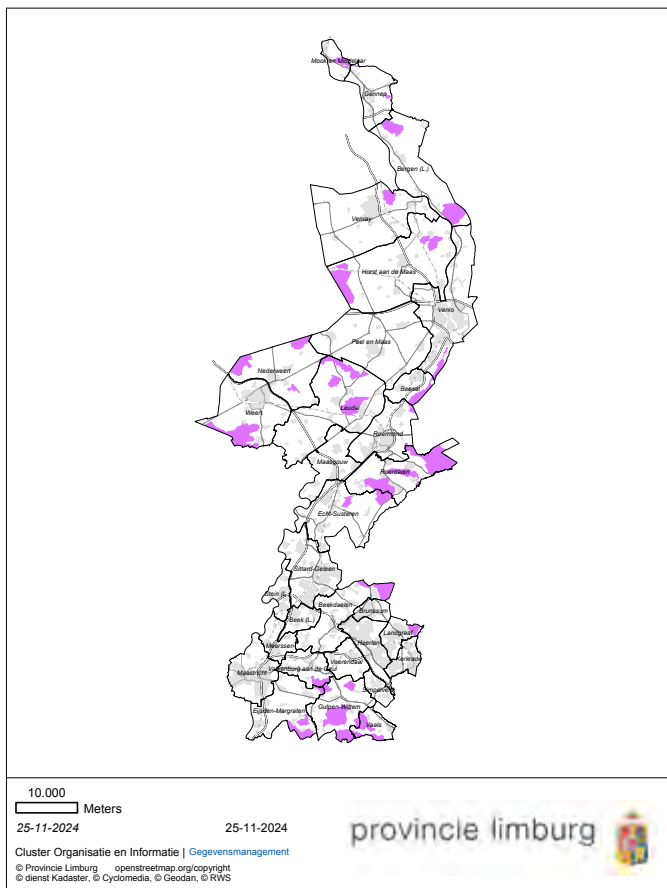
6.4 Milieu

Onder de Ow verdwijnt het begrip 'inrichting' uit de Wet milieubeheer (Wm). Het wordt vervangen door een regulering per milieubelastende activiteit. De rijksregels staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Maar er kunnen ook andere regels gelden. Een milieubelastende activiteit is een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

6.4.1 Stiltegebieden

In Limburg zijn 31 stiltegebieden aangewezen. In stiltegebieden is met name het gebruik van motorvoertuigen en lawaaiige apparaten verboden. Doel van deze verboden is het zo veel mogelijk behouden van de stilte (ambitie is een maximaal geluidniveau van 40 dB) in deze gebieden.

Jaarlijks worden circa 5 stiltegebied-vergunningen verleend op basis van de OVL. Fysieke controles op de naleving van de geldende voorschriften en beperkingen binnen stiltegebieden worden primair uitgevoerd naar aanleiding van meldingen en handhavingverzoeken. Het aantal meldingen en handhavingverzoeken is de afgelopen jaren zeer gering tot geen geweest.

Stiltegebieden binnen Limburg

Vanwege de verkenning naar de toekomstige locatie van de Einsteintelecoop, waar Zuid Limburg voor in beeld is, is de verwachting dat in een aantal Zuid Limburgse stiltegebieden onderzoeken in de bodem noodzakelijk zullen zijn. Het aantal vergunningaanvragen kan daardoor toenemen.

Begin 2024 heeft een evaluatie van de stiltegebieden plaats gevonden. Hieruit blijkt dat er weinig overtredingen zijn. Dit zou kunnen komen door de preventieve werking van de campagne. Daarom dat in 2025 hier wederom op ingezet wordt. Daarbij continueren we de lage prioritering van toezicht en handhaving in stiltegebieden. Toezicht en handhaving wordt enkel ingezet naar aanleiding van een melding, een handhavingsverzoek of een integrale handhavingsactie.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Vooroverleg	8
Vergunningaanvragen	5

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

6.4.2 Tijdelijk en uitzonderlijk gebruik

In Limburg zijn geen terreinen met een luchthavenbesluit die onder de bevoegdheid van de Provincie Limburg vallen. Maastricht Aachen Airport is weliswaar een regionale luchthaven met een luchthavenbesluit, maar is van nationaal belang. Het Rijk is daarom het bevoegd gezag voor deze luchthaven.

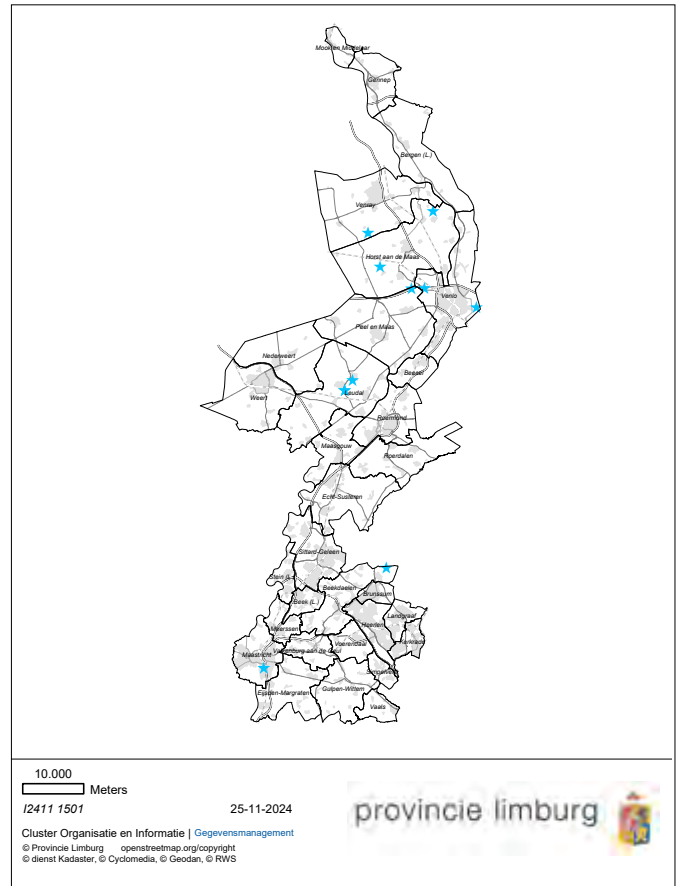
Wel is er een mogelijkheid om onder voorwaarden te landen of op te stijgen van een terrein dat geen luchthaven is. Dit kan met een zogenaamde TUG-ontheffing (Tijdelijke en uitzonderlijk gebruik) Jaarlijks worden circa 20 TUG-ontheffingen verleend voor bijvoorbeeld helikopters, drones (RPAS), gemotoriseerde schermvliegtuigen en micro light aeroplanes (MLA's).

Een TUG-ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien wordt voldaan aan de Beleidsregels TUG. Deze beleidsregels zijn opgesteld om de voorwaarden voor het verlenen van een ontheffing duidelijk te maken. Hierbij is gezocht naar een balans tussen de (bedrijfsmatige) belangen van de luchtvaartbedrijven en de recreatieve luchtvaart enerzijds en de algemene, ruimtelijke en milieubelangen anderzijds. Ook voor belanghebbenden, zoals gemeenten, omwonenden en beheerders van natuurgebieden geven deze beleidsregels duidelijkheid en zekerheid, onder meer over de omvang van de toegestane geluidhinder. De beleidsregels geven aan waar, op welk tijdstip en hoe vaak mag worden opgestegen en geland.

In 2025 zal de Verordening Luchthavens Provincie Limburg worden aangepast vanwege een aanpassing van de Wet luchtvaart.

PS zijn niet langer het bevoegd gezag voor luchthavenregelingen, dat is GS.

In de nieuwe Verordening Luchthavens zijn er negen kleine luchthavens opgenomen die een luchthavenregeling hebben. Deze luchthavens worden voornamelijk gebruikt door helikopters, zweefvliegtuigen en gemotoriseerde schermvliegtuigen. Een luchthavenregeling is voldoende voor luchthavens die structureel worden gebruikt maar geen grote impact op de omgeving hebben. Deze aanpassing van de Verordening Luchthavens zal ook worden gebruikt om een aantal niet meer in gebruik zijnde luchthavens uit de verordening te verwijderen.

Luchthavens binnen Limburg

Daarnaast zijn de beleidsregels TUG, die in 2019 zijn vastgesteld, geëvalueerd en herzien. De ontwerpbeleidsregels TUG liggen van 26 september tot en met 27 november 2024 ter inzage. Na verwerking van ingediende zienswijzen worden deze ter vaststelling voorgelegd aan GS. Voorzien wordt dat de beleidsregels TUG 2024 van kracht worden in 2025.

Sinds 2024 worden er leges geheven over de TUG-ontheffingen, hierdoor zien we een lichte daling in het aantal aanvragen.

Raming vergunningen werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Ontheffingsaanvragen	20

*voor de werkzaamheden met betrekking tot toezicht en handhaving verwijzen wij naar de werkplannen.

6.5 Wegen

Rondom de provinciale wegen is in de OVL een instructieregel vastgesteld voor een zone van 15 meter vanaf beide wegranden. Binnen deze zone mogen geen bouwwerken worden opgericht.

Ook zijn rondom de provinciale wegen zogeheten beperkingengebieden aangewezen (in te zien via Planviewer voor Omgevingsdocumenten Limburg). Dit is een gebied rondom een provinciale weg waarbij voor bepaalde handelingen (bijvoorbeeld het aanbrengen van veranderingen aan de provinciale weg) een vergunningsplicht geldt. Hiermee willen we onveilige situaties op provinciale wegen voorkomen.

6.5.1 Wegen

Als iemand in een beperkingengebied een activiteit wil uitvoeren, heet dat in de Ow een **beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een weg**. Een voorbeeld van zo'n handeling is het plaatsen van objecten op, naast, onder of over de weg. Denk bijvoorbeeld aan kabels en leidingen, bouwwerken, bermenmonumenten, reclame-uitingen en andere borden. Het gaat daarbij niet alleen om het plaatsen van die objecten. Maar ook om het aanpassen, verwijderen of beheren daarvan.

Activiteiten van de wegbeheerder zelf (zoals aanleg, wijziging, onderhoud of herstel van de weg) vallen niet onder de definitie van beperkingengebied-activiteit bij een weg.

Een beperkingengebied voorkomt dat er op of vlak naast wegen activiteiten plaatsvinden die nadelige gevolgen hebben voor de conditie of de werking van de weg.

Op dit moment wordt bekeken waar de vergunningverlening betreffende activiteiten in het beperkingengebied van provinciale wegen het meest effectief en efficiënt kan worden belegd. Totdat hier besluitvorming over heeft plaatsgevonden zijn deze taken belegd bij het cluster Wegbeheer.

Raming werkzaamheden 2025

Werkzaamheden	Raming
Vergunningaanvragen en toestemmingen	700
Advies verlenen andere overheden	10

7. Omgevingsdienst Zuid-Limburg

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg (hierna OD ZL) voert een aantal taken in opdracht van de provincie Limburg uit.

In de Ow is bepaald dat de omgevingsdienst voor alle deelnemers ten minste de taken uit het basistakenpakket verricht. In de door de OD ZL en de Provincie gesloten dienstverleningsovereenkomst (DVO) is vastgelegd dat de uitvoering van de taken plaatsvindt in het kader van een door de Provincie te verlenen opdracht. De opdracht bevat de exacte aanduiding van de te leveren producten en diensten (art. 1 sub I DVO). Het statenvoorstel inzake de opdracht van de OD ZL wordt in Q4 aan PS gestuurd, en in Q1 2025 ter besluitvorming voorgelegd.

In de opdracht zijn onderstaande taken meegenomen:

1. Milieubelastende activiteiten – open bodem energiesystemen

Open bodemenergiesysteem of Warmte- koudeopslag (Wko) is een bodemenergiesysteem dat gebruik maakt van de warmte of koude die van nature aanwezig is in de bodem en het grondwater. De aanleg en het gebruik van een open bodemenergiesysteem is vergunningplichtig. Limburg kent 89 vergunde onttrekkingen voor warmte koude opslagsystemen (wko's).

2. Milieu belastende activiteit – complexe bedrijven

Limburg kent op dit moment 211 (bron: werkprogramma 2022) provinciale inrichtingen ofwel complexe bedrijven (Seveso, RIE4 en IPPC bedrijven). Complexe bedrijven zijn bedrijven die door aard en omvang grote gevolgen kunnen hebben voor de leefomgeving. Bijvoorbeeld omdat de activiteiten van het bedrijf nadelig zijn voor het milieu en/of hoge milieurisico's kunnen veroorzaken.

Het betreft hier:

- 56 Seveso (voorheen Brzo)-inrichtingen (naar verwachting zullen er 3 Seveso-bedrijven, gelegen op de site Chemelot, erbij komen in 2025)
- 13 RIE-4 inrichtingen
- 123 RIE-inrichtingen
- 19 overige milieu-inrichtingen

De OD ZL voert de VTH-taken uit voor bovenstaande bedrijven waarvoor wij het bevoegd gezag zijn. Hierbij onderscheiden we vergunningen en meldingen op het gebied van milieu, maar ook op het gebied van andere aspecten als bouwen, ruimtelijke ordening, inritten, kappen en slopen.

3. Omgevingsplanactiviteiten

Indien bij een aanvraag voor een milieubelastende activiteit van een complex bedrijf ook een omgevingsplanactiviteit wordt aangevraagd is GS bevoegd gezag voor het vergunnen van deze activiteit. Dit geldt ook voor een enkelvoudige aanvraag voor een omgevingsplanactiviteit die plaatsvindt op een locatie waar reeds een door GS verleende omgevingsvergunning geldt.

4. Bouwactiviteiten

Indien bij een aanvraag voor een milieubelastende activiteit van een complex bedrijf ook een technische bouwactiviteit wordt aangevraagd is GS bevoegd gezag voor het vergunnen van deze activiteit. Dit geldt ook voor een enkelvoudige aanvraag voor een technische bouwactiviteit die plaatsvindt op een locatie waar reeds een door GS verleende omgevingsvergunning geldt

5. Stortplaatsen

De in Limburg aanwezige stortplaatsen kennen verschillende regimes van bevoegdheden. Deze bestaan uit drie categorieën:

- Operationele stortplaatsen
- Gesloten stortplaatsen met nazorg
- Voormalige stortplaatsen.

De vergunningen- en toezichttaken voor de operationele stortplaatsen wordt uitgevoerd door de OD ZL. Gesloten stortplaatsen met wettelijke nazorg wordt uitgevoerd door de Provincie Limburg. Het beheer en onderhoud van de Wm-stortplaatsen is tot aan de sluiting, financieel, juridisch en organisatorisch de verantwoordelijkheid van de exploitant. Na sluiting worden deze verantwoordelijkheden door middel van een sluitingsverklaring overgedragen aan de Provincie Limburg. Het cluster Wonen en Leefomgeving draagt zorg voor de beoordeling van de nazorgplannen, de sluitingsverklaring en de organisatie en uitvoering van de wettelijke nazorg, beschreven in de Wet milieubeheer. De voormalige stortplaatsen, ook wel NAVOS-locaties, worden door het cluster VTH voorzien van advisering bij activiteiten op deze locaties. Van de voormalige Limburgse stortplaatsen worden er 15 grote stortplaatsen (waar het storten vóór 1 januari 1996 is geëindigd) in opdracht van de gemeenten beheerd door Bodemzorg Limburg. Toezicht op de NAVOS-locaties wordt uitgevoerd door de OD ZL.

6. Vuurwerkevenementen

In Limburg worden jaarlijks ongeveer 90 evenementen met professioneel vuurwerk georganiseerd. Indien er sprake is van het bedrijfsmatig tot ontbranding brengen van vuurwerk moet het bedrijf dat de show verzorgt een melding of aanvraag indienen. De VTH-taken met betrekking tot het Vuurwerkbesluit zijn geheel gemandateerd aan de OD ZL.

De OD ZL zet de opdracht om in een werkprogramma. Het werkprogramma bevat de producten en diensten die de omgevingsdienst ons levert en op welke wijze ze hier uitvoering aan geeft. Het werkprogramma bevat, voor wat betreft het programmadeel, een raming van aantallen te leveren producten en diensten. De raming is door de OD ZL op basis van gegevens uit benchmarks, ervaring, en professionaliteit en met in achtneming van relevante (interne en externe) ontwikkelingen gemaakt. Voor de uitwerking van de taken die belegd zijn bij de OD ZL verwijzen we dan ook naar het werkprogramma.

Bijlage: Taakoverzicht

In onderstaande tabel is de taakindeling en -verdeling weergegeven.

Thema	Taakveld	Wetgeving	Uitvoering door
Bodem	Bodembescherming	OW	Provincie en Gemeente
	Ontgrondingen	OW	Provincie en Gemeente
	Onderaardse kalksteengroeves	Mijnbouwwet	Provincie
Water	Kwantiteit grondwater	OW	Provincie en WL
	Kwaliteit grondwater	OW en OVL	Provincie en WL
	Zwemmen en baden	OW en OVL	Provincie en WL
Natuur	Gebiedsbescherming N2000	OW en OVL	Provincie
	Houtopstanden	OW en OVL	Provincie
	Faunabeheer	OW en OVL	Provincie
	Soortenbescherming	OW en OVL	Provincie
Milieu	Luchtvaart	OW en OVL	Provincie
	Stiltegebieden	OVL	Provincie
	Complexe bedrijven	OW	OD ZL
	Open bodem energiesystemen	OW	OD ZL
	Stortplaatsen	OW	OD ZL
	Vuurwerkevenementen	Vuurwerkbesluit	OD ZL
Wegen	Provinciale wegen	OW en OVL	Provincie (Wegbeheer)

Dit is een uitgave van de Provincie Limburg.

November 2024 | 2410 2151

Provincie Limburg
Limburglaan 10, 6229 GA Maastricht
Postbus 5700, 6202 MA Maastricht
+31 (0)43 389 99 99, postbus@prvlimburg.nl

www.limburg.nl

